

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/232/2018
Identifikačné číslo spisu: 1408216179
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1408216179.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Bory, a. s., so sídlom v Bratislave, Digital Park II, Einsteinova 25, IČO: 36 740 896, zastúpenej advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., so sídlom v Bratislave, Digital Park II, Einsteinova 25, IČO: 36 861 154, 2.1 Q.. Q. L., bývajúcej v O., P. X, 2.2 H. P. J., bývajúcej v O., O. XXA, 2.3 V. X. Š., bývajúcej v K. Q. K. B., Q. XX, všetkých zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Alena Výskočilová, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Banskobystrická 6, IČO: 36 808 539, proti žalovaným 1/ Y. S., bývajúcej v Z. XXX, 2/ H. V., bývajúcemu v P. XXX, obom zastúpeným AS Legal s. r. o., so sídlom v Bratislave, Hlučinska 1, IČO: 36 857 688, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11 C 421/2008, o dovolaní žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. mája 2018 sp. zn. 6 Co 83/2016, 6 Co 84/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni 1/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11 C 421/2008 - 528 z 22. júna 2011 v znení opravného uznesenia č. k. 11 C 421/2008 - 670 z 27. júla 2011 žalobu žalobcov na určenie, že žalobkyňa 1/ je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/7 k pozemku pôvodne identifikovaného ako pozemok parcela č. XXXX/XX, roľa o výmere 11 829 m², zapísaný v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, neskôr v registri „E“, k. ú. P. K. B., v súčasnosti identifikovaného ako pozemok v k. ú. P. K. B., obec O. - m. č. P. K. B., okres O.I. H., reg. „C“, parcela č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 285 m², vedený na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX Katastrálnym úradom v Bratislave, Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, ktorý mali v súlade s uznesením Obvodného súdu Bratislava 4 č. D 113/93, Dnot 10/93 zo dňa 30. apríla 1993 (právoplatného dňa 7. júna 1993) v dedičskej veci po poručiťovi Š. S., narodeného XX. X. XXXX a zomrelom X. K. XXXX, ako novoobjavené dedičstvo nadobudnúť žalovaný 1/ a žalovaný 2/, a to každý z nich v jednej polovici, t. j. každý z nich v 1/14 spoluvlastníckeho podielu na pozemku zamietol. Výslovil, že o trovách

konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa 1/ sa domáhala určenia vlastníckeho práva na základe výpisu z LV č. XXXX k. ú. P. K. B., kde je uvedený ako výlučný vlastník parcely reg. „C“ č. XXXX/XX orná pôda o výmere 11 829 m², ktorý pozemok mal nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy č. XXXX - XX - X o veľkosti 1/7 spoluvlastníckeho podielu, ktorej vklad bol povolený pod č. B. XXX/XX. Spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/14 nadobudol na základe kúpnej zmluvy uzavretej pôvodne so žalobcami 2/ a 3/. Konštatoval, že na požadovanom určení žalobkyňa 1/ má naliehavý právny záujem, lebo hodnovernosť údajov katastra bola spochybnená duplicitou vlastníctva. V priebehu sporu pôvodne žalobca 2/ vzal žalobu späť, konanie o jeho žalobe bolo zastavené, následne však vstúpil do sporu ako vedľajší účastník na strane žalobcov.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním J. S. o veľkosti 1/7 spoluvlastníckeho podielu pozemku parcely č. XXXX/XX nachádzajúceho sa v k. ú. P. K. B. k 1. januáru 1992 nedošlo. Z pozemno-knižnej vložky č. XXXX k. ú. P. K. B. a z vykonaného zápisu z 8. júna 1943 č. 4171 podľa uznesenia sp. zn. D I 836/39 - 14 bolo zapísané vlastnícke právo k roli parcele č. XXXX/XX o výmere 11 829 m² v prospech Š. S., I. S., X. S., Š. S., E. S. a mal. U. S. u každého v podiele 1/7 spoluvlastníckeho podielu. Fyzické osoby neboli identifikované dátumom narodenia. K menu Š. S. boli správe katastra doručené dve dedičské rozhodnutia. V prípade Š. S. narodeného XX. Q. XXXX, zomrelého X. K. XXXX, podľa dedičského rozhodnutia sp. zn. D 2939/74 z 21. januára 1975, vlastníctvo sporného podielu o veľkosti 1/7 nadobudol J. S. - vedľajší účastník; zápis bol vykonaný na LV č. XXX k. ú. P. K. B.A., položka výkazu zmien XX/XX. V prípade Š. S. narodeného XX. X. XXXX, zomrelého X. K. XXXX na základe dedičského rozhodnutia sp. zn. D 113/93 z 30. apríla 1993, bolo vlastníctvo k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 1/7 zapísané na žalovaných 1/ a 2/; zápis bol vykonaný na LV č. XXXX k. ú. P. K. B., položka výkazu zmien 97-98/04. Dedičské rozhodnutie po nebohom Š. S., narodenom XX. E. XXXX, zomrelom X. W. XXXX, predmetom ktorého bol aj pozemok parcela č. XXXX/XX v podiele 1/7 vedený v pozemno-knižnej vložke č. XXXX k. ú. P. K. B., bol zápis vykonaný v prospech J. S. do nového LV č. XXXX s tým, že súčasne bol zrušený zápis č. XXX. Do nového LV č. XXXX, ale neboli zapísaní žalovaní 1/ a 2/ ako spoluvlastníci spornej nehnuteľnosti. K zápisu vlastníckeho práva v prospech právneho predchodcu žalobkyne 1/ došlo na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 11. januára 2008 s predávajúcimi J. S. a Q. I..

4. Súd prvej inštancie po zhodnotení všetkých dôkazov dospel k záveru, že tým, že vedľajší účastník nenadobudol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/7 vydržaním k 1. januáru 1992, následne nemohlo dôjsť platne ani k uzavretiu dohody o vyrovnaní dedičských podielov so žalobkyňou 2/ a k platnému prevodu vlastníctva na žalobkyňu 1/ kúpnu zmluvou. Podotkol, že právny predchodca vedľajšieho účastníka nebol v čase smrti vlastníkom spornej nehnuteľnosti, a preto vedľajší účastník v dedičskom konaní nemohol nadobudnúť viac práv než mal on sám. Z tohto dôvodu žalobu žalobkyne 1/ ako nedôvodnú zamietol.

5. Vo vzťahu k žalobkyňi 2/ žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

6. K výroku o trovách konania vyslovil, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

7. Uznesením č. k. 11 C 421/2008-622 z 10. apríla 2012, súd prvej inštancie uložil žalobcom 1/ a 2/ a vedľajšiemu účastníkovi spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/, trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 156,86 eura v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

8. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania žalobcov 1/ a 2/, a vedľajšieho účastníka v poradí druhým rozsudkom č. k. 6 Co 83/2016, 6 Cdo 84/2016 - 844 zo 16. mája 2018, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku potvrdil, s upresnením, že sporná

nehnutelnosť je v súčasnosti identifikovaná ako pozemky registra „C“ zapísané na LV č. XXXX k. ú. P. K. B. parcela č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 285 m², parcela č. XXXX/XXX - ostatné plochy o výmere 346 m², parcela č. XXXX/XXX - orná pôda o výmere 3 260 m², parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 800 m², parcela č. XXXX/XXX - ostatné plochy o výmere 138 m², parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 190 m², parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 544 m², parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 192 m², parcela č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 92 m², parcela č. XXXX/XXX - ostatné plochy o výmere 4 982 m² (ďalej len „sporná nehnuteľnosť“). Uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o trovách prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolacie konanie v časti rozhodovania o trovách prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi zastavil. Žalovaným 1/ a 2/ proti žalobkyni 1/ priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (sp. zn. 3 Cdo 229/2013) v rozsahu 100 %. Žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

9. V priebehu sporu pôvodná žalobkyňa 2/ zomrela (XX. X. XXXX), a preto odvolací súd uznesením z č. k. 6 Co 83/20016, 6 Co 84/2016 - 839 z 1. marca 2018 vyslovil, že bude pokračovať s dedičmi po zomrelej Q. I., zomrelej XX. X. XXXX, naposledy bytom P. XX, O., a to: Q. Q. L., H. P. J. a V. X. Š.. Uznesením č. k. 6 Co83/2016, 6 Co 84/2016 - 836 z 1. marca 2018 pripustil úpravu žalobného petitu v zmysle podania žalobkyne zo 16. februára 2018 ohľadne označenia nehnuteľností v súlade so zápisom v katastri nehnuteľnosti.

10. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie, vrátane správnosti jeho dôvodov. Vo vzťahu k odvolacím námietkam uviedol, že na predmetnú vec nebolo možné aplikovať ustanovenie § 486 Občianskeho zákonníka, lebo J. S. (pôvodného vedľajšieho účastníka) nebolo možné považovať za nepravého dediča, ktorý by bol skutočným dedičom po svojom otcovi - poručiteľovi Š. I. S., zomrelom 18. novembra 1974, ktoré dedičstvo mu bolo potvrdené. Podstatné bolo totiž to, že tento poručiteľ nebol podielovým spoluvlastníkom žalovaných nehnuteľností, ale jeho menovec Š. S., narodený XX. X. XXXX, zomrelý X. K. XXXX (ktorého dedičmi boli žalovaní 1/ a 2/). Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nedošlo ani k vydržaniu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/7 J. S.. Konštatoval, že obsah predložených listinných dôkazov nachádzajúcich sa v dedičskej veci vedenej pod sp. zn. D 2939/74, nesvedčí o dobrej viere J. S. so zreteľom na všetky okolnosti danej veci. Ak J. S., ako i pôvodnej žalobkyni 2/ a ich matke, bola notárom prejednávajúcim dedičstvo zaslaná výzva, z ktorej je zrejmé, že vzhľadom na to, že „Š. S. sa v menoslove nachádza asi 5 krát a to ml. mal., z Dubravy“, preto sa „nedá zistiť totožnosť, či skutočne o poručiteľa ide“; boli súčasne vyzvaní na predloženie ďalších „dokladov, aby to nebola nehnuteľnosť, ktorá patrí inému Š. S.“, nemohol byť J. S. objektívne v presvedčení, že predmetný spoluvlastnícky podiel skutočne patrí jeho poručiteľovi. A to navyše za stavu, že žiadne ďalšie doklady o vlastníckom práve poručiteľa k spornému pozemku v dedičskom konaní na výzvu notára nedoložil.

11. Taktiež poukázal na to, že z obsahu listín založených v dedičskej veci muselo byť J. S. zrejmé i to, že zvyšné spoluvlastnícke podiely na predmetnom pozemku nevlastnili jeho príbuzní, ale osoby, ktoré vôbec nepoznal, hoci všetky tieto osoby nadobudli spoluvlastnícke právo na základe jedného a rovnakého právneho titulu. Vzhľadom k tomu, že J. S. vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu sporného pozemku nevydržal, nemohol ho následne ďalej platne (v zmysle zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“) prevádzať. Podotkol, že ani žalobkyňa 1/ nebola pri nadobúdaní spornej nehnuteľnosti spoluvlastníckeho podielu od J. S. a Q. I. dobromyseľná so zreteľom na všetky okolnosti, keďže mohla objektívne (pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu, od každého subjektu práva vyžadovať) zistiť, že spoluvlastníkmi tohto podielu sú žalovaní 1/ a 2/. Vykonaným dokazovaním totiž bolo preukázané, že pri uplatňovaní nárokov z predkupného práva ďalšími podielovými spoluvlastníkmi, výzvy na uplatnenie predkupného práva formuloval a vyhotovil samotný pracovník žalobkyne 1/ (resp. jej právny predchodca), pričom sama za ich adresátku označila i žalovanú 1/. Súčasne nebolo sporné, že sporná

nehnutelnosť bola v užívaní JRD Devín, a teda ktokoľvek, i žalobkyňa 1/ sa mohla tohto družstva dopytovať, s kým má uzavretú nájomnú zmluvu, resp. koho považujú za spoluvlastníkov sporného pozemku. Samotné družstvo po celú dobu užívania pozemku považovalo za jeho vlastníka žalovaných 1/ a 2/.

12. Napokon odvolací súd uzavrel, že žalovaných 1/ a 2/ nebolo možné považovať za nedbalých spoluvlastníkov, keďže k ich výmazu ako podielových spoluvlastníkov, resp. k zrušeniu LV č. XXXX, na ktorom boli žalovaní 1/ a 2/ zapísaní ako podieloví spoluvlastníci, došlo iba z dôvodu pochybení príslušnej správy katastra ako štátneho orgánu, ktorý navyše žalovaných 1/ a 2/ nezaevidoval na nový LV č. XXXX, na ktorý ani len nevyznačil obmedzujúcu poznámku duplicity vlastníctva. Zdôraznil, že skutočnými vlastníkmi spornej nehnuteľnosti sú žalovaní 1/ a 2/, každý v 1/14 spoluvlastníckeho podielu. Napadnutý rozsudok v zamietavom výroku ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

13. Uznesenie súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania odvolací súd zrušil v súlade s ustanovením § 389 ods. 1 písm. a) CSP, lebo súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z iného posúdenia miery úspechu strán sporu vo veci samej, ako i s poukazom k tomu, že vedľajší účastník zomrel XX. X. XXXX a žiaden z dedičov nevyslovil záujem o pokračovanie v konaní. Podotkol, že v priebehu konania zomrela aj žalobkyňa 2/ a následne bolo rozhodnuté o pripustení dedičov do konania uznesením z 1. marca 2018.

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 3 Cdo 229/2013, odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, tak že úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalobkyni 1/, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

15. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 1/ dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, lebo podľa jej názoru sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namietala, že odvolací súd po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky nedôvodne opakoval dokazovanie týkajúce sa vydržania sporného pozemku J. S., čím súd nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu. Navyše nezdôvodnil, na základe ktorého zákonného ustanovenia zopakoval dokazovanie. Namietala, že odvolací súd posudzoval otázku vydržania i napriek tomu, že v prechádzajúcom konaní bola vyhodnotená s opačným výsledkom. Podľa jej názoru, napadnutý rozsudok je prekvapujúci, jeho odôvodnenie nezrozumiteľné, v dôsledku čoho bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. K vymedzeniu právnych otázok, od ktorých sa pri ich riešení mal odvolací súd odkloniť od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, poukázala na ich vymedzenie v odvolaní s odkazom na body 17-19, 19-20, resp. správne 20-21. Nesúhlasila s právnymi závermi odvolacieho súdu vo vzťahu k (ne)vydržaniu vlastníckeho práva k parcele č. 3186/20 J. S., keďže pri jeho riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Uviedla, že v čase dedičského konania a rozhodnutia o dedičstve bolo za zisťovanie majetku po poručiteľovi zodpovedné štátne notárstvo a v prípade, ak bol predmetom dedičstva poľnohospodársky podnik alebo lesná pôda, štátne notárstvo úzko spolupracovalo v súčinnosti s miestnymi národnými výbormi, aby sa dedenie týchto nehnuteľností uskutočnilo v súlade so zabezpečením poľnohospodárskej výroby. Zároveň poukázala na to, že v období, keď sa prejednávalo dedičstvo, nebola evidencia nehnuteľností verejne prístupná, a preto nebolo zvykom okolnosti preverovať v takom rozsahu. Bola toho názoru, že z uvedených dôvodov J. S. mohol byť objektívne v presvedčení, že sporný pozemok naozaj patril jeho poručiteľovi. Konštatovala, že pri nadobúdaní vlastníckeho práva k spornému pozemku išlo v prípade J. S. o ospravedliteľný omyl, keďže rozhodnutie o dedičstve možno považovať za domnelý titul nadobudnutia a okolnosti, ktoré mu predchádzali nemožno vzhľadom na zistený skutkový stav vyhodnotiť v jej neprospech. Napokon namietala aj závery odvolacieho súdu vo vzťahu k jej (ne) nadobudnutiu vlastníckeho práva k spornému pozemku, keď poukázala na judikatúru najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 6 Cdo 792/2015 z 18. augusta 2016, sp. zn. 5 Cdo 122/2010 z 21. júla 2010), ako aj ústavného súdu (napr. Nález Ústavného súdu

Slovenskej republiky z 16. marca 2016 sp. zn. I. ÚS 549/2015, ako z 3. mája 2017 sp. zn. I. ÚS 151/2016) a z nich vyplývajúce prelomenie zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest ipse habet“. Uviedla, že vlastnícke právo nadobudla v dobrej viere, že ho kupuje od skutočných vlastníkov, pričom platí domnienka, že v pochybnostiach je nadobúdateľ dobromyseľný. Odvolací súd túto otázku nesprávne právne posúdil a odklonil sa od uvedenej rozhodovacej praxe. Na záver poukázala na nedbanlivosť žalovaných 1/ a 2/, ktorí nekonali ako riadny hospodár, keďže od roku 1985 do roku 1993 sa o dedičstvo nestarali, a následne ani po roku 1998 sa nezaoberali svojim majetkom. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, eventuálne ho zmeniť. Uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania.

17. Žalobkyňa 1/ podaním z 19. augusta 2018 predložila návrh na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu prebiehajúceho konania vedeného pod sp. zn. 25 C 415/2009 na Okresnom súde Bratislava IV, v ktorom konaní predložila návrh na prerušenie konania a súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie. Jedná sa o obdobnú vec a súd prvej inštancie by pri jej rozhodovaní mohol vychádzať zo skutkového stavu zisteného v tejto veci, ako aj vysloveného právneho názoru.

18. Žalovaní 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalobkyňa 1/ nekonkretizovala, akým spôsobom jej bolo znemožnené uskutočňovať jej procesné práva. V odvolacom konaní využívala svoje procesné práva, zúčastnila sa na všetkých pojednávaniach, opakovane doručovala svoje písomné stanoviská a až do ukončenia dokazovania jej bolo umožnené navrhovať dôkazy. Odvolací súd sa žiadnym spôsobom neodchýlil od zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 229/2013, a súčasne zo žiadneho procesného ustanovenia nevyplýva väzanosť odvolacieho súdu svojim predchádzajúcim rozhodnutím, ktoré bolo zrušené dovolacím súdom. Poukázali na to, že dovolací súd v zrušujúcom uznesení neuzavrel otázku nadobudnutia vlastníctva právnych predchodcov vydržaním, ale konštatoval nepreskúmateľnosť právneho posúdenia veci a chybné skutkové hodnotenie založené na nedostatočných dôkazoch. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedli, že žalobkyňa 1/ prezentovala viaceré skutkové závery odvolacieho súdu ako nesprávne právne posúdenie. Navyše, vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 4 ods. 1 a § 34 Notárskeho poriadku platného v rozhodnom čase, neuviedla ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť. Konštatovali, že z vykonaného dokazovania je nepochybné, že právni predchodcovia žalobkyne 1/ neboli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní v tom, že sporný pozemok patrí poručiteľovi, a nebola splnená ani podmienka skutočnej držby. Odvolací súd sa v tejto súvislosti navyše neodchýlil od judikatúry dovolacieho súdu. Vo vzťahu k (ne)nadobudnutiu vlastníckeho práva samotnou žalobkyňou 1/ uviedli, že táto v dovolaní napáda predovšetkým skutkové závery, čo v dovolacom konaní nie je prípustné. Zdôraznili, že žalobkyňa 1/ nikdy nebola dobromyseľným držiteľom a nikdy nemohla vydržať sporný pozemok, keďže jej vlastní zamestnanci uvádzali na nimi vytvorených dokumentoch žalovanú 1/ ako spoluvlastníčku sporného pozemku a zároveň ignorujúc predmetnú skutočnosť uzatvorili kúpnu zmluvu s domnelými vlastníkmi. Navrhli dovolanie zamietnuť. Uplatnili si náhradu trov dovolacieho konania.

19. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. februára 2016 sp. zn. 3 Cdo 229/2013 bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu z 12. marca 2012 sp. zn. 6 Co 141/2011 (č. l. 597) v dovolaní napadnutom zmeňujúcim výroku, ako aj bolo zrušené uznesenie odvolacieho súdu z 29. januára 2013 sp. zn. 6 Co 264/2012 vo výrokoch, ktorými bolo rozhodnuté o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, vec v rozsahu zrušenia bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia vo veci samej bola nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia (tzv. iná vada konania), a preto z vecného hľadiska správnosť právneho názoru odvolacieho súdu, dovolací súd neposudzoval.

20. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

21. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom

nevydal samostatné rozhodnutie.

22. Najvyšší súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto bolo odmietnuté.

23. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

24. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

26. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a) zásah súdu do niektorého procesného oprávnenia strany sporu, b) nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c) intenzita zásahu, pri ktorej dôjde k znemožneniu uskutočnenia procesného oprávnenia v takej miere, že to má za následok porušenie (nerešpektovanie) práva na spravodlivý proces.

27. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

28. Podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

29. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

31. V prípade všetkých procesných situácií, v ktorých ustanovenie § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, je dôležitou „právnou otázkou“, jej zedefinovanie a špecifikovanie v dovolaní. Relevantnou otázkou je otázka právna, nie skutková, ktorá môže byť hmotnoprávna, aj procesnoprávna, pričom procesnou povinnosťou dovolateľa je v dovolaní vysvetliť, o ktorú z možností uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP.

32. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1.2, čl. 3 Základných princíпов CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 158/2017, sp. zn. 4 Cdo 95/2017, sp. zn. 5 Cdo 87/2017, sp. zn. 6 Cdo 21/2017 a sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

33. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo 29/2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, pod R 71/2018).

34. Pre právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 2018, sp. zn. 3 Obdo 42/2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018, pod R 83/2018).

35. V preskúmvanej veci predmetom uplatneného nároku bolo určenie vlastníckeho práva v prospech žalobkyne 1/ z dôvodu spochybnenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 1/7 spornej nehnuteľnosti špecifikovanej v bode 3 tohto rozhodnutia, z dôvodu uvedenia Správou katastra pre Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu poznámku, že pôvodne pozemno-knižná parcela č. XXXX/XX evidovala vlastnícke právo na LV č. XXXX pre žalovaných 1/ a 2/, každého o veľkosti 1/14 na základe uznesenia Obvodného súdu Bratislava IV, sp. zn. D 113/93 v dedičskej veci po poručníkovi Š. S., narodeného XX. X. XXXX, zomrelom X. K. XXXX.

36. K namietanému nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných práv žalobkyne 1/, že by bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v spojení s čl.

46 ods. 1 ústavy. Zopakovanie dokazovania pred odvolacím súdom a následné potvrdenie napadnutého rozhodnutia nevykazuje znaky tohto porušenia. Žalobkyňa 1/ neuviedla, ktoré konkrétne procesné práva procesným postupom odvolacieho súdu jej mali byť porušené. Je pravdou, že v zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu z 11. februára 2016 sp. zn. 3 Cdo 229/2013 (č. l. 731), dovolací súd uviedol, že v prípade zmeny odvolaním napadnutého rozhodnutia je potrebné zopakovať dokazovanie pred odvolacím súdom. Pokiaľ však odvolací súd po zopakovaní dokazovania na nariadených pojednávaniach v zmysle ustanovení § 385 CSP v spojení s § 384 CSP, dospel k záveru, že zistený skutkový stav súdom prvej inštancie je správny a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP), týmto procesným postupom nedošlo k porušeniu práva strany sporu na spravodlivý proces. Taktiež nie je pravdivé ani tvrdenie žalobkyne 1/, že by k otázke posúdenia zákonných podmienok vydržania už zaujal právny záver dovolací súd, lebo dôvodom zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom bola nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý bez dostatočných skutkových zistení o okolnostiach, za ktorých boli uzatvorené viaceré právne úkony, predchádzajúce napadnuté rozhodnutie sčasti zmenil a žalobe vyhovel.

37. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

38. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

39. K namietanému „prekvapivému rozhodnutiu“ dovolací súd uvádza, že v zmysle rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je za takéto rozhodnutie považované rozhodnutie, ktorým odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie.

40. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porov. sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat' (ne)správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porov. sp. zn. 5 Cdo 46/2011). Z tohto dôvodu uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá prípustnosť dovolania.

41. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa 1/ namietala nesprávne právne posúdenie zákonných podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, avšak ku konkrétnym právnym otázkam, od riešenia ktorých závisela prípustnosť dovolania len odkázala na vymedzené a rozvedené právne otázky v jej odvolaní (body 17-19, 19-20, resp. správne 20-21), bez ich konkretizácie.

42. Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

43. Žalobkyňa 1/ odkazom na vymedzené otázky v odvolaní, nesplnila zákonné podmienky náležitého vymedzenia nesprávneho právneho posúdenia v dovolaní v súlade s ustanoveniami § 431 - § 435 CSP. Jej nesúhlas s posúdením zistených skutkových okolností odvolacím súdom (bod 25 (i), (ii)) vrátane hodnotenia dôkazov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm.

a) CSP. Navyše dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré vykonali súdy nižších inštancií, na základe ktorých je napadnuté rozhodnutie založené, nie je ale ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaných dôkazov, lebo je viazaný zisteným skutkovým stavom (§ 442 CSP). Ani tento uplatnený dovolací dôvod preto nezakladá prípustnosť dovolania.

44. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné podľa ustanovenie § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 písm. a) CSP spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP, bolo dovolanie odmietnuté v súlade s ustanovením § 447 písm. f) CSP.

45. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 453 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu žalovaných 1/ a 2/ v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) im priznal nárok na náhradu rov dovolacieho konania proti žalobkyni 1/ v plnom rozsahu. O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatných uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0, vo výroku o trovách konania v pomere 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.